

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та
науково-педагогічної роботи

— Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність 053 Психологія
Освітня програма Психологія
Курс 2
Другий (магістерський) рівень
Форма навчання заочна

Івано-Франківськ 2023/2024 н.р.

Програма розроблена:

1. Танасійчук О.М. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології;
2. Крупник І.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології.
3. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології.

Деканеса факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри

Олена ТАНАСІЙЧУК

Схвалено науково-методичною радою факультету

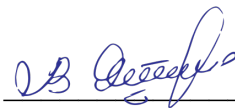
Протокол № 1 від « 30 » серпня 2023 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Яценко В.Ф.

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА **заочна форми навчання** **другий (магістерський) рівень вищої освіти**

ВСТУП

Одним із засобів успішної підготовки магістрантів до роботи практичним психологом є практика, яка є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців у ЗВО і проводиться на оснащених відповідним чином базах навчальних закладів, а також на сучасних підприємствах і в організаціях різних галузей господарства, освіти, культури, охорони здоров'я.

Практика передбачає безперервність та послідовність її проведення, формування у магістрантів необхідного і достатнього обсягу практичних знань і вмінь відповідно до другого (магістерського) рівня вищої освіти магістра.

Практика проводиться в умовах максимально наближених до реальної професійної діяльності. Практика стає початковою ланкою практичного засвоєння професії психолога, логічно поєднує та завершає цикли теоретичного навчання.

Під час практики магістрантам надається можливість повністю усвідомити закономірності та принципи навчання і виховання, опанувати професійними вміннями і навичками, досвідом практичної діяльності, усвідомити науково-теоретичні основи роботи практичного психолога.

ГРАФІК ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика проводиться на другому курсі магістратури протягом 1 тижня у 3 семестрі.

Курс	Назва практики	Семестр	Кількість тижнів	Термін проведення	База практики
2 Маг.	Виробнича	3	2	09.10.23 - 20.10.23	Кафедра психології

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ:

Основна мета практики – здобуття магістрантами навичок практичної діяльності та їх підготовка до виконання функцій практичного психолога.

В процесі практики перед магістрантам ставляться наступні завдання:

- поглиблення й закріплення у виробничих умовах теоретичних знань зі спеціальних дисциплін, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- вивчення передового практичного досвіду;
- закріплення навичок психодіагностичної, консультативної та тренінгової роботи;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності.

Після проходження практики магістрант повинен володіти наступними **компетенціями**:

Після проходження виробничої та переддипломної практик магістрант повинен володіти наступними **компетенціями**:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної діяльності.
2. ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
3. ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові компетентності:

1. ФК 3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
2. ФК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
3. ФК 8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.
4. ФК 11. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

Програмні результати

- ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР 12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.
- ПР 13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ:

Зміст програми виробничої практики та організаційні заходи щодо виконання наведені у таблиці. Термін проходження практики – 2 тижні. Види робіт представлені у таблиці.

Зміст програми виробничої практики	Види діяльності
Технології формування діагностичних, корекційних методичних матеріалів. Особливості складання корекційно-розвивальної програми	Розробка програми соціально-психологічного тренінгу
Інформальна освіта. Психоедукація: навчання на освітньому порталі (сертифікати), https://eduhub.in.ua/about : (або Прометеус, EdEra, Освітній Хаб, Всеосвіта)	Сертифікат про проходження курсу на одному з освітніх порталів.

Профорієнтаційна робота	Допис в мережі Інтернет з метою популяризації професії психолога, важливості отримання фахових психологічних знань
Індивідуальне завдання: особливості процедури складання рецензій на компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни)	Складання рецензій на навчальні програми (1 рецензія).

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Звітними документами слугують: щоденник практики та письмовий звіт про практику. Кожен з цих документів відіграє свою роль в оцінці результатів практики. Звіт-характеристика магістранта має враховувати відвідування, дисциплінованість, виконавчість, ініціативність, акуратність, не конфліктність. Завдання-звіт містить термін початку і закінчення практики, індивідуальний графік роботи магістранта, перелік і коротку характеристику всіх видів роботи, що здійснювались впродовж практики. Записи відбивають різноманітність видів діяльності, їх обсяг та складність виконання для магістранта.

Письмовий звіт необхідний для того, щоб оцінити здатність магістранта узагальнити виконану роботу, виділити досягнення, які він вважає найбільш корисними у його професійній підготовці. Звітна документація повинна вестись українською мовою, бути акуратно оформленою та зброшурованою, обов'язково представлена для перевірки груповому керівнику. Звіт здається протягом двох днів після закінчення практики, а її оформлення йде протягом усієї практики. Наприкінці практики магістранти подають заповнений щоденник та письмовий звіт. Керівник знайомиться зі звітом. При позитивній оцінці візує звіт на титульному аркуші, готує характеристику на магістранта, що відбивається у щоденнику практики. У характеристиці дається оцінка виконання програми практики, змісту і оформлення звіту. В останній день практики письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими університетом (щоденник, характеристика а ін.) подається на рецензування керівнику практики від університету для перевірки і візування. У випадках невідповідності вимогам щодо змісту і оформлення звіту, він повертається на доопрацювання. Диференційована оцінка за практику виставляється за результатами виконання програми практики та індивідуальних завдань особисто виконаних магістрантом під час практики.

Звітна документація магістранта-практиканта складається з:

- щоденника, якій містить характеристику всіх видів роботи, що здійснювалась впродовж практики, самоаналіз магістрантами проходження практики та її наслідків;
- звіту про проходження практики з аналізом результатів всіх запланованих форм роботи та коротким самоаналізом;
- результатів навчання на освітньому порталі, пройти курс і додати іменний сертифікат;

- детальна розробка соціально-психологічного тренінгу (етапи;
- допис в мережі (та посилання) Інтернет для популяризації професії психолога

Список рекомендованої літератури

1. Активізація когнітивних процесів у спілкуванні : методичний посібник; за ред. В.П. Казміренка. К.: Міленіум, 2016. 268с.
2. Бабатіна С.І. Методологічні та теоретичні проблеми сучасної психології: навч.-метод. посіб. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 152 с.
3. Булах І.С. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів : Навчально-методичний посібник. К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2017. 114с.
4. Горностай П. П. Динамічні процеси в малій групі: соціально-психологічний вимір освітнього середовища: монографія. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2018. 190с.
5. Горностай П. П. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації. К., 2016. 64 с.
6. Крупник І.Р. Психолого-педагогічна програма «Співпраця». Розвиток основних напрямів соціогуманітарних наук: проблеми та перспективи : матер. III Всеукр. наук.-прак. конф. з міжнар. участю (м. Дніпродзержинськ, 26-27 травня 2016 р.) / Дніпродзержинський державний технічний університет.– Дніпродзержинськ, 2016. С. 86-88.
7. Максименко С.Д. Практикум із групової психокорекції: підручник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2017. 752 с.
8. Методичні рекомендації по проведенню тренінг-курсу для підлітків з питань просвітницької роботи щодо здорового способу життя. К.: Міленіум, 2017. 48 с.
9. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е видання. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 464 с.
10. Панок В.Г. Психоконсультативні стратегії діяльності практичного психолога системи освіти : навч.-метод. посіб. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 232 с.
11. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи : підручник. К. : Каравела, 2017. 360 с.
12. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: Навчальний посібник для магістрантів і аспірантів. К.: ТОВ “Філ-студія”, 2016. 320с.
13. Психологу для роботи. Діагностичні методики : збірник / уклад. М. В. Лемак, В. Ю. Петрище. Ужгород : Видавництво Олександра Гаркуші, 2012. 616 с.
14. Савчин М. В. Педагогічна психологія: Навч. посіб. К. : Академвидав, 2017. 424 с.
15. Тавровецька Н.І. Основи психологічної практики. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Психології» вищих навчальних закладів. Херсон, 2012. 196 с.
16. Технологія тренінгу / за заг. ред. С. Максименко. К.: Главник, 2005. 112 с.

17. Фурман А.В. Ідея і зміст професійного методологування: монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 378 с.
18. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навчальний посібник. К. : Професіонал, 2019. 544 с.
19. Шамлян К.М. Проективні методи дослідження особистості : підручник. ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 456 с.
20. Freedom to learn for the 21st century (education as if people mattered) by Billy M. Dasein. School of Education University of Birmingham May 2018. 314 p.

Інформаційні ресурси

1. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки» . – Режим доступу: <http://www.pj.kherson.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. – Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>
3. Репозитарій Херсонського державного університету. – Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/>
4. Сайт журналу «Експериментальна психологія» – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/files/psychology/experimental/>
5. Сайт журналу «Освіта регіону. політологія, психологія, соціальні комунікації». – Режим доступу: <http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%B%D1%83>
6. Сайт журналу «Психологічне консультування». – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1584072034758/psihologiya/psihologichne_konsultuvanny_a_ta_korektsiya
7. Сайт журналу «Психологічний часопис» . – Режим доступу: <http://ua.appsyjournal.com/>
8. Сайт журналу «Психологія». – Режим доступу: <https://eknigi.org/psihologija/>
9. Сайт Інституту соціальної та політичної психології НАПН України . – Режим доступу: <http://ispp.org.ua/biblioteka.htm>
10. Сайт Національної академії педагогічних наук України . – Режим доступу: <http://naps.gov.ua/>
11. Херсонська віртуальна бібліотека ХДУ. – Режим доступу: <http://dls.ksu.kherson.ua/dls/Library/Catalog.aspx>
12. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/law/2235/>
13. Пометун О.І. Запровадження компетентнісного підходу – перспективний напрям розвитку сучасної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnyk.Oiatp.org.ua> .
14. Болонський глосарій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bologna.owwz.de/glossar.html>
15. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГА. Перелік документів, наказів, листів, які необхідно знати та використовувати в

своїй роботі практичному психологу. – Режим доступу: http://school-9.at.ua/psixolog/norm-pravov_baza.pdf

16. Нормативно-правова база. Психологічний супровід та соціально-педагогічна робота. Лист МОН від 16.07.2021 № 1/9-363 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2021/2022 н. р.” . –

Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/normatyvno-pravova-baza/>

17. Hudimova, A., Popovych, I., Baidyk, V., Buriak, O., & Kechyk, O. The impact of social media on young web users' psychological well-being during the COVID-19 pandemic progression. Revista Amazonia Investiga, 2021. Vol: 10(39), 50– 61. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2021.39.03.5>

18. Popovych, I., Blynova, O., Zhuravlova, A., Toba, M., Tkach, T., Zavatska, N. Optimization of development and psychocorrection of social expectations of students of foreign philology. Revista Inclusiones, 2020. 7(SI). P. 23–38. <http://www.revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1657>

Питання до заліку

1. Психологічні фактори, що впливають на процес навчання.
2. Типові деформації в засвоєнні наукових психологічних понять.
3. Структура навчальної діяльності.
4. Поняття мотиву та мотивації. Мотиви навчальної діяльності.
5. Рівні на учіння: рефлексивний, когнітивний, їх характеристика.
6. Особливості оперативного виду наочності. Застосування даного виду наочності у життєвій практиці.
7. Способи запобігання помилкам у процесі оволодіння психологічними знаннями.
8. Методологічні принципи пояснення психологічних явищ.
9. Значення дотримання методологічних вимог при поясненні психологічного матеріалу для формування глибоких, придатних для практичного застосування знань.
10. Розробка навчальної програми курсу.
11. Програма як основний методичний документ викладання навчальної дисципліни.
12. Методи та засоби навчання, що застосовуються при проведенні семінарського заняття.
13. Методи й засоби навчання при проведенні практикумів.
12. Основні вимоги до розробки навчальної програми. Концепція та структура курсу.
13. Форми психологічної допомоги.
14. Специфіка роботи практичного психолога.
15. Правила оформлення та структура психологічної документації.

4. Форми та методи контролю

Під час проходження практики контролюється та оцінюється наступне:

- 1) трудова дисципліна, щоденна робота магістрантів;

- 2) підготовленість магістрантів до проведення психологічного дослідження;
- 3) підготовленість магістрантів до проведення консультативної роботи;
- 4) результативність всіх видів діяльності практиканта відповідно програмі;
- 5) вчасна розробка і надання керівникам практики звітної документації.

Критерії оцінювання:

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу (Наказ ХДУ від 02.09.2020 № 789-Д) п.3.2.5 Положення про проведення практики; «Положення про проведення практики студентів Херсонського державного університету» (наказ ХДУ від 02.06.2017 № 337-Д) (Додаток 15)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>

розроблено критерії оцінювання виробничої практики здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» спеціальності 053 Психологія.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Корекційно-розвивальна робота. Технології формування діагностичних, корекційних методичних матеріалів. Особливості складання корекційно-розвивальної програми.	1	20	20
Інформальна освіта. Навчання на освітньому порталі	1	10	10
Профорієнтаційна робота	1	10	10
Індивідуальне завдання	1	20	20
Звіт про проведення практики	1	20	20
Звітний семінар (участь в обговоренні звітів колег)	1	10	10
Презентація звіту на заліку	1	10	10
Всього:			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Корекційно-розвивальна робота	20	Роботу виконано в подано вчасно та виконано у повному обсязі. Детально описані всі етапи. Охарактеризована мета та завдання, я усього тренінгу так і кожної вправи окремо.
	11-19	Роботу виконано і подано вчасно. Мета та завдання висвітлені. Проте не деталізовані вправи, не вказана мета кожної вправи.
	1-10	Роботу виконано і подано вчасно. Не сформована мета тренінгу. Не всі етапи тренінгу

		деталізовані, відсутній висновок, часові межі, тощо
	0	Завдання не виконано у визначений викладачем термін.
Інформальна освіта	10	Здобувач пройшов навчання та надав до звіту сертифікат; вибір теми навчання відповідає науковим інтересам здобувача та сприяє побудові індивідуальної освітньої траєкторії
	5	Здобувач пройшов навчання та надав до звіту 1 сертифікат; вибір тем навчання відповідає науковим інтересам здобувача та сприяє побудові індивідуальної освітньої траєкторії; або вибір тем є випадковим та не підтримує здобувача в освітньому процесі
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін.
Індивідуальне завдання	20	Роботу виконано і подано вчасно. Індивідуальне завдання виконано у повному обсязі. Надано ґрунтовний аналіз програми навчальної дисципліни. Кожен компонент програми розглянуто як окремо так і у комплексі.
	11-19	Роботу виконано і подано вчасно. Індивідуальне завдання виконано, проте матеріал наданий обмежено, не враховані деякі важливі компоненти аналізу програми.
	1-10	Роботу виконано і подано вчасно. Індивідуальне завдання розглянуто частково, багато аспектів стосовно аналізу структури програми не враховано.
	0	Завдання не виконано у визначений викладачем термін.
Профорієнтаційна робота	10	Роботу виконано і подано вчасно. Допис ґрунтовний, аргументований, Робота виконана творчо, з використанням новітніх технологій. Об'єм не менш 2000 знаків, використана наочність та наведені приклади важливості роботи психолога.
	5	Роботу виконано і подано вчасно але у неповному обсязі.
	0	Завдання не виконано у визначений викладачем термін
Звіт про проведення практики	20	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	11-19	Роботу виконано і подано вчасно; виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.

	1-10	Роботу виконано і подано вчасно. Однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Роботу не виконано у визначений викладачем термін.
Участь у підсумковому семінарі (участь в обговоренні звітів колег)	10	Здобувач задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
	1-9	Здобувач бере участь у дискусії, висловлює окремі зауваження.
	0	Здобувач не бере участь в обговоренні звітів колег
Презентація звіту на заліку	10	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	7-9	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	4-6	Доповідь містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповісти на змістовні запитання.
	0	Доповідь не підготовлена у визначений викладачем термін.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано